

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN HẢI TRIỀU

**GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐÔNG TRIỀU,
TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2014

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN HẢI TRIỀU

**GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN ĐÔNG TRIỀU,
TỈNH QUẢNG NINH**

**Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN NHUẬN KIÊN

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn: "*Giải pháp xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh*" được thực hiện từ tháng 10/2013 đến tháng 02/2014. Toàn bộ nội dung luận văn này là do bản thân tác giả tự nghiên cứu từ những văn bản pháp quy của Nhà nước, những tài liệu tham khảo quá trình thực tế triển khai xây dựng nông thôn mới tại huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh và được hoàn thiện theo hướng dẫn của người hướng dẫn khoa học theo quy định.

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Quảng Ninh, ngày 16 tháng 03 năm 2014

Tác giả

Nguyễn Hải Triều

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ rất nhiệt tình và quý báu của nhiều tập thể và cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Quản lý đào tạo Sau đại học, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi cũng xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Tiến sĩ Trần Nhuận Kiên, người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong việc hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Huyện uỷ huyện Đông Triều, Ủy ban nhân dân huyện Đông Triều, Phòng nông nghiệp PTNT huyện Đông Triều, các phòng chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân huyện Đông Triều; Xin cảm ơn Đảng uỷ, Ủy ban nhân dân các xã và bà con nhân dân trong huyện Đông Triều đã giúp đỡ, cộng tác cùng tôi để luận văn được hoàn thành.

Quảng Ninh, ngày 16 tháng 03 năm 2014

Tác giả

Nguyễn Hải Triều

MỤC MỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC MỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	4
4. Ý nghĩa khoa học và những đóng góp của Luận văn.....	4
5. Bố cục của luận văn	5
Chương 1: MỘT SỐ LÝ LUẬN CƠ BẢN VÀ THỰC TIỄN VỀ	
NÔNG THÔN MỚI.....	6
1.1. Một số lý luận cơ bản về nông thôn.....	6
1.1.1. Khái niệm và đặc trưng nông thôn.....	6
1.1.2. Khái niệm phát triển nông thôn.....	9
1.1.3. Những vấn đề chủ yếu về nông thôn mới	12
1.1.4. Nguyên tắc xây dựng nông thôn mới.....	19
1.1.5. Các bước xây dựng nông thôn mới	20
1.1.6. Nội dung Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới	21
1.2. Cơ sở thực tiễn	26
1.2.1. Kinh nghiệm của một số địa phương về xây dựng nông thôn mới.....	26
1.2.2. Bài học kinh nghiệm đối với huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh	34
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	37
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	37
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu	37

2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	37
2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin.....	38
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	38
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	39
Chương 3: THỰC TRẠNG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TẠI HUYỆN ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH.....	44
3.1. Điều kiện tự nhiên-kinh tế xã hội huyện Đông Triều	44
3.1.1. Các đặc điểm về điều kiện tự nhiên	44
3.1.2. Các đặc điểm về điều kiện kinh tế- xã hội	47
3.1.3. Đánh giá chung về thuận lợi, khó khăn của huyện ảnh hưởng tới xây dựng nông thôn mới	52
3.2. Nội dung xây dựng nông thôn mới của huyện Đông Triều	54
3.2.1. Hoàn chỉnh Quy hoạch xây dựng nông thôn mới:	55
3.2.2. Phát triển hạ tầng kinh tế - xã hội nông thôn	55
3.2.3. Hỗ trợ phát triển sản xuất hàng hoá và phát triển các hình thức tổ chức sản xuất có hiệu quả ở nông thôn để tăng thu nhập cho người dân	57
3.2.4. Phát triển văn hóa - xã hội.....	58
3.2.5. Bảo vệ và phát triển môi trường nông thôn	59
3.2.6. Củng cố, nâng cao chất lượng và vai trò của các tổ chức trong hệ thống chính trị ở cơ sở.....	60
3.3. Thực trạng xây dựng nông thôn mới tại huyện Đông Triều	61
3.3.1. Sự lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện	61
3.3.2 Kết quả thực hiện xây dựng NTM ở huyện Đông Triều.....	62
3.3.3. Thực trạng đầu tư xây dựng nông thôn mới theo Bộ tiêu chí quốc gia về nông thôn mới.....	69
3.4. Đánh giá thực trạng xây dựng nông thôn mới	86
3.4.1. Những kết quả đạt được	86
3.4.2. Những hạn chế	88

3.4.3. Nguyên nhân	89
Chương 4: GIẢI PHÁP XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI TRÊN	
ĐỊA BÀN HUYỆN ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH ĐẾN	
NĂM 2020	90
4.1. Quan điểm xây dựng nông thôn mới của huyện đến năm 2015 và đến năm 2020	90
4.2. Mục tiêu xây dựng nông thôn mới của huyện đến năm 2015 và năm 2020	92
4.2.1. Mục tiêu chung.....	92
4.2.2. Mục tiêu cụ thể.....	92
4.3. Một số giải pháp cơ bản xây dựng nông thôn mới ở huyện Đông Triều	93
4.3.1. Về công tác chỉ đạo điều hành	94
4.3.2. Công tác tuyên truyền, vận động	95
4.3.3. Công tác tổ chức thực hiện các nhiệm vụ cụ thể trong năm 2014-2015	95
4.3.4. Phát triển kinh tế, ổn định an sinh xã hội.....	97
4.3.5. Tổ chức tiếp nhận và huy động các nguồn lực xây dựng nông thôn mới	98
4.4. Kiến nghị.....	99
4.4.1. Đối với Trung ương	99
4.4.2. Đối với tỉnh	100
KẾT LUẬN	102
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	104
PHỤ LỤC	106

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nguyên nghĩa
BCĐ	Ban chỉ đạo
BHYT	Bảo hiểm y tế
CCB	Cựu chiến binh
CNH-HĐH	Công nghiệp hoá- Hiện đại hoá
CN-TTCN	Công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp
DĐĐT	Dồn điền đổi thửa
GTSX	Giá trị sản xuất
GTVT	Giao thông vận tải
HĐND	Hội đồng nhân dân
HTX	Hợp tác xã
KHKT	Khoa học kỹ thuật
MTTQ	Mặt trận tổ quốc
MTQG	Mục tiêu quốc gia
NN-ND-NT	Nông nghiệp - Nông dân - Nông thôn
NTM	Nông thôn mới
NN&PTNT	Nông nghiệp và phát triển nông thôn
PTNT	Phát triển nông thôn
SXKD	Sản xuất kinh doanh
TCQG	Tiêu chí quốc gia
THCS	Trung học cơ sở
UBND	Ủy ban nhân dân
VH - TT - DL	Văn hoá - Thể thao - Du lịch

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Hiện trạng và cơ cấu sử dụng đất huyện Đông Triều năm 2011..	477
Bảng 3.2: Tình hình dân số và lao động	48
Bảng 3.3: GTSX huyện Đông Triều thời kỳ 2010 - 2013	49
Bảng 3.4: Công tác tuyên truyền, tập huấn đào tạo năm 2011	64
Bảng 3.5: Kết quả xây dựng mô hình phát triển sản xuất tập huấn KHKT cho người dân năm 2011.....	66
Bảng 3.6: Kết quả xây dựng hạ tầng nông thôn huyện Đông Triều	67
Bảng 3.7: Đầu tư xây dựng nông thôn mới phân theo nguồn vốn và nội dung thực hiện giai đoạn 2011-2013	68
Bảng 3.8: Tình hình thực hiện tiêu chí quy hoạch năm 2011	70
Bảng 3.9: Tình hình thực hiện tiêu chí giao thông năm 2013.....	71
Bảng 3.10: Tình hình thực hiện tiêu chí thủy lợi năm 2013	72
Bảng 3.11: Thực hiện tiêu chí về hạ tầng điện lưới nông thôn năm 2013.....	73
Bảng 3.12: Tình hình thực hiện tiêu chí cơ sở vật chất văn hóa năm 2013....	74
Bảng 3.13: Tình hình thực hiện tiêu chí về giáo dục năm 2013	77
Bảng 3.14: Tổng hợp đánh giá số xã đạt tiêu chí NTM theo từng tiêu chí năm 2013.....	80
Bảng 3.15: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí theo nhóm năm 2013....	81
Bảng 3.16: Tổng hợp kết quả thực hiện các tiêu chí trên toàn huyện năm 2013	83
Bảng 3.17: Một số chỉ tiêu cơ bản đánh giá mức độ phát triển kinh tế sau 3 năm xây dựng nông thôn mới	85

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nông nghiệp, nông dân, nông thôn nước ta đã đạt được thành tựu khá toàn diện và to lớn trong những năm đổi mới. Đối với Quảng Ninh, nông thôn chiếm gần 47% dân số trong toàn tỉnh, trong đó có 43% lao động trong tỉnh đang sinh sống và làm việc. Trong những năm qua, tỉnh luôn giành sự quan tâm đến nông nghiệp, nông thôn và nông dân. Đã tập trung nguồn lực đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội thiết yếu vùng nông thôn, nhất là hệ thống giao thông, điện, trường học, trạm y tế xã, công trình thủy lợi, nước sinh hoạt, thiết chế văn hoá cơ sở, hỗ trợ xoá nhà tạm, nhà dột nát cho hộ nghèo, kiên cố hoá trường học, chính sách tín dụng, hỗ trợ vay vốn sản xuất cho nông dân nghèo vùng khó khăn; chương trình trợ giá, trợ cước cho nông dân miền núi, đồng bào thiểu số, vùng khó khăn,...

Tỉnh đã ban hành nhiều cơ chế chính sách hỗ trợ giúp nông dân ổn định và phát triển sản xuất, góp phần thúc đẩy sản xuất nông nghiệp, diện mạo nông thôn và đời sống nông dân từng bước được cải thiện, phát triển. Kinh tế nông thôn phát triển theo hướng tăng tiểu thủ công nghiệp, dịch vụ, ngành nghề đã góp phần tạo việc làm và tăng thu nhập cho dân cư nông thôn. Các hình thức tổ chức sản xuất ở nông thôn tiếp tục được đổi mới, phát triển đa dạng, đã huy động và sử dụng có hiệu quả hơn các nguồn lực ở nông thôn; cư dân ở nông thôn có thêm việc làm, thu nhập được nâng cao góp phần xoá đói giảm nghèo. Hệ thống chính trị ở nông thôn luôn có nhiều chuyển biến, tiến bộ; dân chủ cơ sở được phát huy; an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội được giữ vững.

Tuy nhiên, những thành tựu đạt được chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế và chưa đồng đều giữa các vùng. Nông nghiệp phát triển còn kém bền vững, thiếu quy hoạch, tốc độ tăng trưởng có xu hướng giảm dần, sức cạnh tranh thấp, chưa phát huy tốt nguồn lực cho phát triển sản xuất; kết cấu hạ tầng kinh tế- xã hội còn yếu kém, thiếu đồng bộ; môi trường ngày càng ô
Số hóa bởi Trung tâm Học liệu <http://www.lrc-tnu.edu.vn/>